

ЗАКОН
ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО ДОБРОВОЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

(Обн., ДВ, бр. 65 от 1999 г.; изм., бр. 110 от 1999 г., бр. 111 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г.; доп., бр. 83 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 8 от 28.01.2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Отменен - [ДВ бр. 67/2003 г.](#)

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда обществените отношения, свързани със:

1. допълнителното доброволно пенсионно осигуряване;
2. учредяването, лицензирането, преобразуването, прекратяването и ликвидацията на пенсионноосигурителните дружества;
3. учредяването, управлението и прекратяването на доброволните пенсионни фондове;
4. държавния осигурителен надзор върху дейността по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване;
5. защитата на осигурените лица.

Чл. 2. Този закон цели да създаде условия за развитието на допълнителното доброволно пенсионно осигуряване като една от възможностите за получаване на допълнителна пенсия от българските граждани и законно живеещите в България чужди граждани чрез поощряване на целевата спестовност и стимулиране на социалните инициативи на работодателите.

Чл. 3. Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване е дейност по набирането на доброволни пенсионноосигурителни вноски в доброволен пенсионен фонд, управлението на средствата в доброволния пенсионен фонд и изплащането на допълнителни пенсии при настъпване на осигурителните случаи, предвидени в този закон и определени в осигурителните договори.

Чл. 4. (1) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява при спазването на принципите на:

1. доброволност на участието;
2. юридическа самостоятелност на пенсионноосигурителното дружество и на доброволния пенсионен фонд;
3. прозрачност, разделност и изключителност на дейността;
4. режим на разрешителност;
5. задължителна периодична отчетност и разкриване на информация;
6. лоялна конкуренция между пенсионноосигурителните дружества.

(2) Средствата на доброволния пенсионен фонд се управляват с грижата на добър търговец при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация в интерес на осигурените лица.

Чл. 5. (1) Всяко физическо лице, навършило 18 години, може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано в доброволен пенсионен фонд чрез пенсионноосигурително дружество при условията и по реда на този закон.

(2) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване е персонално. Всеки осигурен в доброволен пенсионен фонд има индивидуален осигурителен номер и индивидуална осигурителна партида.

Чл. 6. (1) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява на принципа на предварително определени в договора с пенсионноосигурителното дружество осигурителни вноски.

(2) Вноски по ал. 1 могат да правят самите осигурени лица, техните работодатели и други осигурители в полза на осигурените лица.

Чл. 7. (1) Натрупаните средства на осигуреното лице се капитализират в индивидуална партида в доброволния пенсионен фонд. Не се допуска преразпределяне на средства между индивидуалните партиди.

(2) Не по-малко от 90 на сто от дохода, реализиран от инвестираните средства на доброволния пенсионен фонд, се разпределят по индивидуалните партиди пропорционално на техния дял в масата от активите на фонда.

(3) Осигурените лица имат право на разпореждане със средствата в индивидуалните партиди при условията и по реда на този закон, правилниците на дружествата и осигурителните договори.

Чл. 8. (1) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване покрива осигурителните

случаи старост, инвалидност и смърт.

(2) При настъпване на някои от посочените в ал. 1 случаи осигуреният, неговите наследници или посочените в договора лица имат право на свободен избор между съответния вид пенсия при условията на този закон, на еднократно или разсрочено изплащане на набраните средства по индивидуалната му партида.

(3) Пенсиите се определят на основата на натрупаната сума в индивидуалната партида от направените вноски и доходите от тяхното инвестиране, намалени с таксите и удръжките, предвидени в този закон.

Чл. 9. Държавата осъществява ефективно регулиране и контрол върху дейността на пенсионноосигурителните дружества и доброволните пенсионни фондове с цел защита интересите на осигурените.

Глава втора

ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО И ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

Чл. 10. (1) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване се осъществява чрез участие в доброволни пенсионни фондове, които се учредяват и управляват от лицензирани пенсионноосигурителни дружества.

(2) Пенсионноосигурителното дружество и доброволният пенсионен фонд са отделни юридически лица.

Чл. 11. (1) Доброволният пенсионен фонд е юридическо лице с променлив брой осигурени лица. Активите на доброволния пенсионен фонд се състоят от паричните вноски на осигурените лица и дохода, реализиран от тях, намалени с таксите и удръжките, предвидени в този закон.

(2) Доброволният пенсионен фонд не носи отговорност за задълженията на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Осигурени чрез доброволен пенсионен фонд са лицата, на чието име и на чиято сметка се внасят (извършват, правят) парични вноски за допълнителна пенсия, при условията и по реда на този закон и актовете по прилагането му, правилника на пенсионноосигурителното дружество и осигурителния договор.

(4) Натрупаните суми по индивидуалната партида в доброволния пенсионен фонд не подлежат на заповест и принудително изпълнение.

(5) Реализираният от доброволния пенсионен фонд доход съгласно чл. 7, ал. 2 се разпределя между осигурените лица пропорционално на техния дял от масата на активите на фонда.

Чл. 12. (1) (Изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) Пенсионноосигурителните дружества са акционерни дружества, лицензирани по реда на този закон и регистрирани по Търговския закон.

(2) Пенсионноосигурителните дружества имат за предмет на дейност единствено пенсионно осигуряване, уредено в закон.

(3) Пенсионноосигурителните дружества не могат да извършват търговски сделки, които не са пряко свързани с дейността им по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване.

(4) Пенсионноосигурителните дружества могат да създават сдружение с нестопанска цел за представяне на свои общи интереси и за реализация на общи проекти.

(5) Пенсионноосигурителните дружества нямат право да участват в граждански дружества, в консорциуми и в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници.

Чл. 13. (1) Търговското наименование на пенсионноосигурителното дружество задължително съдържа в комбинация думите "пенсия" и "осигуряване".

(2) Лица, които не притежават лицензия за извършване на дейност по допълнително доброволно пенсионно осигуряване, не могат да използват в своето наименование в комбинация думите "осигуряване" или "пенсия".

Чл. 14. (1) Учредители и акционери на пенсионноосигурителното дружество могат да бъдат български и/или чуждестранни физически и юридически лица.

(2) Чуждестранни лица могат да бъдат учредители на пенсионноосигурително дружество, ако са регистрирани като осигурителна, застрахователна или финансова институция по националния им закон и ако представят банкови референции от първокласна чуждестранна банка, потвърдени от Българската народна банка.

(3) Минималният размер на капитала на пенсионноосигурителното дружество е 3 000 000 лв. в пари.

(4) Капиталът трябва да е изцяло внесен към момента на подаване на заявлението за получаване на лицензия за извършване на дейност като пенсионноосигурително дружество.

Чл. 15. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да издава само поименни безналични акции с право на един глас.

(2) Пенсионноосигурителното дружество не може да издава облигации.

Чл. 16. (1) Приходите на пенсионноосигурителните дружества се формират от такси и отчисления, определени в този закон, както и от управлението на собствените активи.

(2) Пенсионноосигурителното дружество може да разпределя печалба между акционерите си от управлението на доброволния пенсионен фонд и на собствените си активи по реда на [Търговският закон](#).

Чл. 17. (1) За да осъществява дейността си, пенсионноосигурителното дружество трябва да получи пенсионна лицензия от Държавната агенция за осигурителен надзор.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) За да осъществява дейността си, пенсионноосигурителното дружество трябва да получи пенсионна лицензия от Комисията за финансов надзор.

(2) Пенсионната лицензия дава право за учредяване на доброволни пенсионни фондове и управление на активите им, включително за сключване на осигурителни договори и набиране на осигурителни вноски, както и за изплащане на пенсии на осигурените лица.

(3) Пенсионноосигурителното дружество е длъжно да сключи договор с един или повече лицензирани инвестиционни посредници за извършването на сделки с ценни книжа, свързани с управлението на активите на доброволен пенсионен фонд.

Чл. 18. Пенсионноосигурителното дружество се управлява по едностепенна или двустепенна система съобразно [Търговският закон](#).

Чл. 19. (1) Членове на управителните или контролните органи на пенсионноосигурителното дружество могат да бъдат физически или юридически лица. Членовете - физически лица, и представителите на юридическите лица трябва:

1. да имат висше образование;
2. да не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер;
3. да не са били членове на управителни или контролни органи или неограничено отговорни съдружници на търговско дружество или кооперация, прекратени поради несъстоятелност, ако е останал неудовлетворен кредитор или се намират в производство за обявяване в несъстоятелност;
4. да не са били членове на управителни или контролни органи на търговски банки, които са били обявени в несъстоятелност или се намират в производство за обявяване в несъстоятелност;
5. да не са лишени от правото да заемат материалноотговорна длъжност;
6. да не са съпрузи или роднини до трета степен включително по права или сребрена линия или по сватовство помежду си;
7. да не са членове на управителен или контролен орган на друго дружество със същия предмет на дейност;
8. да не са физически лица и членове на управителни и контролни органи на юридическите лица, включени в списъка по Закона за информация относно необслужвани кредити;
9. да не са извършвали и да не извършват охранителна или сходна на нея дейност;
10. да не са били съдружници или акционери, както и членове на управителен или контролен орган на търговско дружество, упражняващо охранителна или сходна на нея дейност.

(2) Член на управителен или контролен орган на пенсионноосигурителното дружество не може да бъде съдружник или акционер, член на управителен или контролен орган или служител на инвестиционен посредник по чл. 20, ал. 1 или на свързано с него лице.

(3) Членовете на управителен или контролен орган на пенсионноосигурителното дружество и свързани с тях лица не могат да бъдат страна по сделки с пенсионноосигурителното дружество, освен в качеството им на негови акционери или осигурени в управлявания от него фонд.

(4) Председателят на управителния съвет, председателят на съвета на директорите, изпълнителният директор и актюерът трябва да отговарят на условията по ал. 1 и 2 и да имат постоянно местожителство или постоянно пребиваване в страната.

Чл. 20. (1) Изборът на инвестиционен посредник се одобрява от органите на управление на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Отношенията между пенсионноосигурителното дружество и инвестиционния посредник (посредници) се уреждат с писмен договор.

Чл. 21. (1) Безналичните ценни книжа, с изключение на държавните ценни книжа, притежавани от пенсионноосигурителното дружество и от доброволния пенсионен фонд, се вписват в регистъра на централния депозитар. Паричните средства и други ценни книжа на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд се съхраняват в банки-депозитари, които извършват плащанията за сметка на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд.

(2) Отношенията между банките-депозитари по ал. 1 и пенсионноосигурителното дружество се уреждат с писмен договор.

(3) Банката-депозитар не може да бъде едно и също лице или свързано лице с инвестиционния посредник.

(4) Банката-депозитар не може да бъде кредитор или гарант на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд, освен за вземанията си по договорите за депозитарни услуги.

(5) Банката-депозитар отделя паричните средства на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд от собствените си активи и ги отчита отделно. Банката-депозитар не отговаря за задълженията си към своите кредитори с паричните средства, които дължи на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд.

(6) Банката-депозитар е длъжна:

1. да превежда в рамките на обичайните срокове плащанията, свързани със сделки с активите на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд, за които е получила нареждания;

2. да се разпорежда с поверените ѝ активи на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд само по нареждане на оправомощените от пенсионноосигурителното дружество лица; когато тези нареждания противоречат на закона, на устава или на правилника на пенсионноосигурителното дружество, или на договора за депозитарни услуги, те не се изпълняват;

3. да се отчита редовно пред пенсионноосигурителното дружество за поверените ѝ активи и извършените операции;

4. да информира Държавната агенция за осигурителен надзор при констатирани нарушения на разпоредбите на този закон.

4. (изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) да информира Комисията за финансов надзор при констатирани нарушения на разпоредбите на този закон.

(7) Банката-депозитар съдейства на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд за получаване на информация и участие на общи събрания на емитентите, в чиито ценни книжа те са инвестирани, както и да поема други задължения, свързани с поверените ѝ активи, съгласно сключените договори. Възнаграждението на банката-депозитар не може да надвишава обичайното за извършваните услуги.

(8) Договорът с банката-депозитар може да бъде прекратен от пенсионноосигурителното дружество с едномесечно предизвестие, а от страна на банката-депозитар - с двумесечно предизвестие.

Чл. 22. (1) Актюерското обслужване на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд се извършва пряко от лицензиран актюер, с когото пенсионноосигурителното дружество сключва трудов договор.

(2) Лицензирането на актюери се извършва по ред и начин, определени от Държавната агенция за осигурителен надзор.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Лицензирането на актюери се извършва по ред и начин, определени от Комисията за финансов надзор.

Чл. 23. (1) Пенсионноосигурителното дружество развива своята дейност съгласно разпоредбите на този закон и в съответствие с устава и правилника си.

(2) Уставът на пенсионноосигурителното дружество регламентира дейността и управлението му в съответствие с изискванията на Търговския закон и на този закон.

(3) Правилникът на пенсионноосигурителното дружество се приема от органите на управление и трябва да съдържа:

1. условията за доброволното пенсионно осигуряване;

2. осигурителните случаи, при чието настъпване осигуреното лице получава право на допълнителна пенсия;

3. видовете пенсионни схеми и тяхното описание;

4. условията и реда за сключването на осигурителни договори, реда за измененията и допълненията в тях и условията за тяхното прекратяване;

5. реда за набиране на осигурителни вноски;

6. условията и реда за водене на пенсионни партии и за предоставяне на осигуреното лице на извлечения от тях;

7. начина за разпределяне на дохода от инвестиране на активите на доброволния пенсионен фонд;

8. размера на таксите и удържките, събирани от пенсионноосигурителното дружество;

9. условията, реда и сроковете за изплащане на допълнителна пенсия;

10. условията, реда и сроковете за прехвърляне или изтегляне на натрупаните средства по индивидуалните партии или на част от тях;

11. методите и честотата на оценка на активите на доброволния пенсионен фонд;

12. правата и задълженията на пенсионноосигурителното дружество, осигуреното лице, работодателите и на другите осигурители;

13. условията и реда за извършване на изменения и допълнения в правилника.

(4) Измененията и допълненията в правилника на пенсионноосигурителното дружество влизат в сила след предварително одобрение от Държавната агенция за осигурителен надзор. Агенцията издава или отказва да издаде одобрение в срок един месец от получаване на заявлението, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от получаването им. Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в седемдневен срок.

(4) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Измененията и допълненията в правилника на пенсионноосигурителното дружество влизат в сила след предварително одобрение от заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на Комисията за финансов надзор. Заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията издава или отказва да издаде одобрение в срок един месец от получаване на заявлението, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от получаването им. Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в седемдневен срок.

(5) При несъгласие с измененията и допълненията на правилника осигурените лица могат да прекратят договора си с пенсионноосигурителното дружество след едномесечно писмено предизвестие. В тези случаи осигурените лица имат право на еднократно изплащане на набраните средства по индивидуална партида или на прехвърлянето им в друго пенсионноосигурително дружество в едномесечен срок след депозиране на писменото предизвестие.

Чл. 24. В съответствие с устава и правилника пенсионноосигурителното дружество е длъжно:

1. да изпълнява дейностите си в съответствие с този закон;

2. да запознава осигурените лица, работодателя или друг осигурител с правилника и с всички негови изменения и допълнения;

3. да предоставя на осигурените лица извлечения от техните пенсионни партиди най-малко веднъж годишно;

4. да предоставя на осигурения при поискване информация за индивидуалната пенсионна партида, за размера на таксите, за направените удържки върху вноските и върху средствата по индивидуалната партида;

5. да изплаща допълнителна пенсия на осигуреното лице в съответствие с условията на осигурителния договор;

6. да изплаща или да превежда натрупаната сума по индивидуална партида в друго пенсионноосигурително дружество в съответствие с условията на осигурителния договор;

7. да не взема едностранни решения, нарушаващи правата на осигурените лица, на работодателя и на други осигурители;

8. да не рекламира продукти и услуги, които не предоставя в момента, както и бъдеща доходност;

9. да не включва в рекламната си дейност лотарии;

10. да не изплаща от доброволния пенсионен фонд или за сметка на пенсионноосигурителното дружество други суми или добавки, освен предвидените по този закон пенсии, еднократни или разсрочени плащания;

11. да не предоставя на осигурените лица за сметка на доброволния пенсионен фонд или на пенсионноосигурителното дружество стоки или услуги безвъзмездно или срещу привидна цена, с изключение на рекламни предмети с незначителна стойност и с ясно посочване на рекламиращото пенсионноосигурително дружество и доброволен пенсионен фонд.

Чл. 25. (1) Пенсионноосигурителното дружество не може да предоставя на трети лица информацията, с която разполага, за осигурените лица и за осигурителите.

(2) Информация за размера на осигурителните вноски и за плащаните допълнителни пенсии, както и извлечения от пенсионни партиди, се предоставя на трети лица в съответствие с действащото законодателство.

Чл. 26. (1) Пенсионноосигурителните дружества могат да ползват при сключване на осигурителни договори осигурителни посредници - физически и/или юридически лица.

(2) Не може да бъде осигурителен посредник лице, което е извършвало или извършва охранителна или сходна на нея дейност, включително лице, което е било или е съдружник или акционер, както и член на управителен или контролен орган на търговско дружество, упражняващо охранителна или сходна на нея дейност.

(3) Осигурителният посредник не може да работи за повече от едно пенсионноосигурително дружество.

(4) Пенсионноосигурителното дружество снабдява всеки осигурителен посредник, съответно

негов служител, с документ, който го легитимира при упражняване на дейността му. Образец на легитимационния документ се депозира в Държавната агенция за осигурителен надзор.

(4) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Пенсионноосигурителното дружество снабдява всеки осигурителен посредник, съответно негов служител, с документ, който го легитимира при упражняване на дейността му. Образец на легитимационния документ се депозира в Комисията за финансов надзор.

(5) Пенсионноосигурителното дружество представя на Държавната агенция за осигурителен надзор списък на осигурителните си посредници. Промените в списъка се съобщават на агенцията в петнадесетдневен срок.

(5) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Пенсионноосигурителното дружество представя на Комисията за финансов надзор списък на осигурителните си посредници. Промените в списъка се съобщават на комисията в петнадесетдневен срок.

Чл. 27. (1) Учредител на доброволен пенсионен фонд може да бъде само пенсионноосигурително дружество.

(2) Доброволният пенсионен фонд се учредява с решение на управителните органи на лицензирано пенсионноосигурително дружество в тримесечен срок от получаването на лицензията.

(3) Едно пенсионноосигурително дружество може да учреди само два доброволни пенсионни фонда - един с парични средства и един с инвестиционни бонове.

(4) Управлението и представителството на доброволния пенсионен фонд се осъществяват от управителните органи на пенсионноосигурителното дружество.

(5) Наименованието на доброволния пенсионен фонд задължително съдържа в комбинация наименованието на пенсионноосигурителното дружество и думите "доброволен пенсионен фонд". Наименованието на доброволния пенсионен фонд с инвестиционни бонове задължително съдържа в комбинация наименованието на пенсионноосигурителното дружество и думите "доброволен пенсионен фонд с инвестиционни бонове".

(6) Други лица не могат да използват в своето наименование в комбинация или поотделно думите по ал. 5.

(7) Наименованието, седалището и адресът на управление на доброволния пенсионен фонд задължително съвпадат с наименованието, седалището и адреса на управление на пенсионноосигурителното дружество.

(8) Доброволните пенсионни фондове нямат право да учредяват или да участват в сдружения с нестопанска цел, граждански дружества и търговски дружества.

Чл. 28. (1) Решението по чл. 27, ал. 2 се взема с единодушие от всички членове на управителните органи на пенсионноосигурителното дружество, трябва да е в писмена форма и да съдържа:

1. наименованието, седалището и адреса на управление на доброволния пенсионен фонд;
2. наименованието, седалището и адреса на управление на учредителя -

пенсионноосигурителното дружество;

3. начина на управление и представителство;

4. условията за осигуряване в доброволния пенсионен фонд, правата и задълженията на осигурените;

5. правата и задълженията на пенсионноосигурителното дружество по управлението на дейността на доброволния пенсионен фонд.

(2) Доброволният пенсионен фонд се вписва в съответния регистър на окръжния съд по неговото седалище.

(3) Доброволният пенсионен фонд възниква като юридическо лице от момента на вписването по ал. 2.

(4) Вписването се извършва по подадено от управителните органи на пенсионноосигурителното дружество заявление, което съдържа наименованието, седалището и адреса на управление на доброволния пенсионен фонд. Към заявлението се прилагат:

1. наименованието, седалището и адресът на управление на пенсионноосигурителното дружество, учредило доброволния пенсионен фонд;

2. решението за вписване и лицензията на пенсионноосигурителното дружество за извършване на дейност по допълнително доброволно пенсионно осигуряване;

3. решението на управителните органи на лицензираното пенсионноосигурително дружество за учредяване на доброволен пенсионен фонд;

4. трите имена и единният граждански номер на лицата, които управляват и представляват пенсионноосигурителното дружество.

(5) В регистъра на окръжния съд се вписват наименованието, седалището и адресът на управление на доброволния пенсионен фонд, както и данните по ал. 4, т. 1 и 4.

Чл. 29. (1) Осигурените лица в доброволния пенсионен фонд се представляват от консултативен съвет.

(2) Съставът и функциите на консултативния съвет се определят в правилника на пенсионноосигурителното дружество.

Глава трета НАДЗОР И ЛИЦЕНЗИРАНЕ ЛИЦЕНЗИРАНЕ

(Загл. изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 30. (1) За лицензиране и надзор върху дейността на осигурителните дружества, осъществяващи дейност по допълнително социално осигуряване, в това число пенсионно, здравно и при безработица, се създава Държавна агенция за осигурителен надзор към Министерския съвет.

(2) Държавната агенция за осигурителен надзор, наричана по-нататък "агенцията", е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София.

Чл. 30. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Лицензирането и надзорът на дружествата за допълнително социално осигуряване се извършват от Комисията за финансов надзор, наричана по-нататък "Комисията".

Чл. 31. (1) Бюджетът на агенцията ежегодно се утвърждава от Министерския съвет по предложение на председателя на агенцията.

(2) В приходната част на бюджета по ал. 1 се включват сумите, които агенцията събира за:

1. такси за издаване на лицензия;
2. такси за одобряване на промени в правилника на пенсионноосигурителното дружество;
3. глоби и имуществени санкции по глава тринадесета.

(3) Таксите, глобите и имуществените санкции по ал. 2 се определят с акт на Министерския съвет.

Чл. 31. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 32. Министерският съвет приема наредби по прилагането на закона и правилник за устройството и дейността на агенцията.

Чл. 32. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 33. (1) Управлението на агенцията се осъществява от председател.

(2) Председателят на агенцията трябва да отговаря на изискванията на чл. 19.

(3) Към агенцията се създава Съвет по допълнително социално осигуряване.

(4) Съветът по допълнително социално осигуряване се състои от 7 членове: министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването, министъра на финансите, министъра на правосъдието и правната евроинтеграция, министъра на вътрешните работи, председателя на Комисията по ценните книжа и фондовите борси и председателя на агенцията. В работата на съвета участва представител на Асоциацията на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване със съвещателен глас.

(5) Председател на Съвета по допълнително социално осигуряване е министърът на труда и социалната политика, който свиква съвета и ръководи заседанията му.

(6) За дейността си членовете на съвета не получават възнаграждение.

(7) Съветът по допълнително социално осигуряване взема решения за:

1. (доп., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) даване, отказ и отнемане на лицензия за допълнително социално осигуряване в двумесечен срок от внасяне на предложението на агенцията;

2. разрешаване за сливане, вливане, отделяне и разделяне на дружества, за допълнително социално осигуряване след представяне на разрешение за сливането или вливането от Комисията за защита на конкуренцията, когато издаването му е задължително;

3. откриване на производство по несъстоятелност на дружество за допълнително социално осигуряване;

4. утвърждаване на списъка на банките-депозитари, съгласувано с Българската народна банка съгласно този закон.

(8) Министерският съвет приема правилник за дейността на Съвета по допълнително социално осигуряване.

(9) Министерският съвет назначава председателя на агенцията и утвърждава числеността на персонала на агенцията.

Чл. 33. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 34. Председателят на агенцията не може да заема друга платена длъжност, както и да получава възнаграждение по договор, освен ако упражнява научна или преподавателска дейност.

Чл. 34. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 35. Агенцията:

1. издава и отнема лицензии за извършване на дейност по допълнителното социално осигуряване;
2. контролира дейността на дружествата за допълнително социално осигуряване;
3. вписва уставите и правилниците на дружествата за допълнително социално осигуряване и измененията в тях;
4. дава задължителни предписания за отстраняване на нарушения на закона и на подзаконовите нормативни актове, свързани с допълнителното социално осигуряване, както и за необходимите промени в правилниците на осигурителните дружества;
5. разработва наредби по допълнителното социално осигуряване;
6. налага мерки за финансово оздравяване на дружествата за допълнително социално осигуряване;
7. предлага на съда прекратяване на дейността и ликвидация на дружествата за допълнително социално осигуряване при наличие на условията, посочени в този закон или в други нормативни актове;
8. забранява сключването на нови осигурителни договори за определен период;
9. утвърждава списък на банките-депозитари съвместно с Българската народна банка;
10. утвърждава след съгласуване с Института на дипломираните експерт-счетоводители списък на дипломираните експерт-счетоводители, които имат право да извършват одит на дружествата за допълнително социално осигуряване и на доброволните пенсионни фондове;
11. утвърждава биометричните таблици, които могат да ползват дружествата за допълнително социално осигуряване и доброволните пенсионни фондове;
12. създава собствена информационна система и регистър на дружествата за допълнително социално осигуряване и на доброволните пенсионни фондове;
13. издава периодичен бюлетин, както и други издания, свързани с осъществяваната дейност.

Чл. 35. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията:

1. издава и отнема лицензии за извършване на дейност по допълнителното социално осигуряване;
2. контролира дейността на дружествата за допълнително социално осигуряване;
3. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
4. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
5. (доп., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) разработва и приема наредби по допълнителното социално осигуряване;
6. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
7. предлага на съда прекратяване на дейността и ликвидация на дружествата за допълнително социално осигуряване при наличие на условията, посочени в този закон или в други нормативни актове;
8. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
9. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
10. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
11. (отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.);
12. създава собствена информационна система и регистър на дружествата за допълнително социално осигуряване и на доброволните пенсионни фондове;
13. издава периодичен бюлетин, както и други издания, свързани с осъществяваната дейност.

Чл. 36. (1) При осъществяване на своята дейност агенцията има право:

1. да изисква справки, обяснения и доклади;
2. да изпраща свои служители на заседанията на органите на дружествата за допълнително социално осигуряване, когато се обсъждат поставени от агенцията въпроси;
3. да извършва съвместно с Българската народна банка проверки на банките-депозитари по отношение на депозитите на дружествата и фондовете за допълнително социално осигуряване.

(2) При осъществяване на своята дейност агенцията е длъжна:

1. да проучи всяка жалба от осигурен във фонд за допълнително социално осигуряване;
2. когато установи, че жалбата е основателна, да даде задължителни предписания на дружеството за допълнително социално осигуряване за отстраняване на съответното нарушение;
3. когато при проучването възникнат основателни съмнения за извършено престъпление, да

уведоми прокуратурата;

4. да опазва тайната на сведенията и данните на дружествата за допълнително социално осигуряване и на банките-депозитари.

(3) При осъществяване на надзорните си функции агенцията и упълномощените от нея лица носят отговорност за причинени вреди.

Чл. 36. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.).

Чл. 36а. (Нов, ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на Комисията за финансов надзор, утвърждава:

1. списък на банките-депозитари съвместно с Българската народна банка;
2. списък на дипломираните експерт-счетоводители, които имат право да извършват одит на дружествата за допълнително социално осигуряване и на доброволните пенсионни фондове след съгласуване с Института на дипломираните експерт-счетоводители;
3. биометричните таблици, които могат да ползват дружествата за допълнително социално осигуряване и доброволните пенсионни фондове;
4. други документи, свързани с дейността по допълнително социално осигуряване.

Чл. 37. (1) Упълномощените служители на агенцията при изпълнение на служебните си задължения имат право на свободен достъп до всички служебни помещения и до документацията на дружествата и фондовете за допълнително социално осигуряване.

(2) Служителите на агенцията са длъжни да пазят в тайна сведенията и данните, които са им станали известни при упражняване на дейността. Разкриването на тези сведения и данни може да стане само по установен от агенцията ред.

Чл. 37. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.).

Чл. 38. (1) Пенсионноосигурителното дружество подава до агенцията писмено заявление за издаване на лицензия за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване, към което прилага:

1. (отм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.);
2. устава и другите учредителни актове;
3. (изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) удостоверения от банките-депозитари за изцяло внесен минимално изискуем капитал по чл. 14, ал. 3;
4. прогноза за дейността на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд за първите три години, съдържаща приходите и разходите;
5. актюерски разчети за предлаганите пенсионни схеми;
6. имената и паспортните данни на актюера;
7. документи, включително декларации, удостоверяващи, че са спазени изискванията по чл. 19;
8. списък на акционерите, които пряко или чрез свързани лица притежават над 10 на сто от акциите или могат да упражняват контрол над пенсионноосигурителното дружество;
9. образци на осигурителните договори;
10. правилник на пенсионноосигурителното дружество;
11. справка по утвърден образец, съдържаща данни за лицата, записали 1 и над 1 на сто от капитала.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Пенсионноосигурителното дружество подава до комисията писмено заявление за издаване на лицензия за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване, към което прилага:

1. (отм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.);
2. устава и другите учредителни актове;
3. (изм., ДВ, бр. 64 от 2000 г.) удостоверения от банките-депозитари за изцяло внесен минимално изискуем капитал по чл. 14, ал. 3;
4. прогноза за дейността на пенсионноосигурителното дружество и доброволния пенсионен фонд за първите три години, съдържаща приходите и разходите;
5. актюерски разчети за предлаганите пенсионни схеми;
6. имената и паспортните данни на актюера;
7. документи, включително декларации, удостоверяващи, че са спазени изискванията по чл. 19;
8. списък на акционерите, които пряко или чрез свързани лица притежават над 10 на сто от акциите или могат да упражняват контрол над пенсионноосигурителното дружество;
9. образци на осигурителните договори;
10. правилник на пенсионноосигурителното дружество;

11. справка по утвърден образец, съдържаща данни за лицата, записали 1 и над 1 на сто от капитала.

(2) Лицата по ал. 1, т. 11 представят писмени декларации по установен образец относно произхода на средствата, от които са направени вноските срещу записани акции, че средствата не са заемни, и за платените от тях данъци през последните пет години.

(3) Окръжният съд по седалището на пенсионноосигурителното дружество вписва в търговския регистър дружеството с посочен предмет на дейност единствено пенсионно осигуряване след предоставяне на издадената от агенцията пенсионна лицензия.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Окръжният съд по седалището на пенсионноосигурителното дружество вписва в търговския регистър дружеството с посочен предмет на дейност единствено пенсионно осигуряване след предоставяне на издадената от комисията пенсионна лицензия.

Чл. 39. (1) Агенцията се произнася по искането за издаване на лицензия по чл. 17 в тримесечен срок от получаването на документите по чл. 38.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията се произнася по искането за издаване на лицензия по чл. 17 в тримесечен срок от получаването на документите по чл. 38.

(2) Агенцията уведомява писмено заявителя за своето решение в седемдневен срок от неговото произнасяне.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията уведомява писмено заявителя за своето решение в седемдневен срок от неговото произнасяне.

(3) Лицензията се издава без срок.

(4) Решението за издаване на лицензия влиза в сила след издаването му и се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 40. (1) Агенцията отказва да издаде лицензия, когато не са спазени изискванията на закона.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията отказва да издаде лицензия, когато не са спазени изискванията на закона.

(2) В случаите по ал. 1 агенцията уведомява заявителя и му определя срок за отстраняване на несъответствията, който не може да бъде по-малък от два месеца.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) В случаите по ал. 1 комисията уведомява заявителя и му определя срок за отстраняване на несъответствията, който не може да бъде по-малък от два месеца.

(3) Ако заявителят не отстрани несъответствията в срока по ал. 2, агенцията отказва издаването на лицензия с мотивирано решение.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Ако заявителят не отстрани несъответствията в срока по ал. 2, комисията отказва издаването на лицензия с мотивирано решение.

(4) В случай на отказ заявителят може да направи ново искане за издаване на лицензия не по-рано от шест месеца от датата на влизането в сила на решението за отказ.

Чл. 41. (1) Агенцията отнема издадената лицензия с мотивирано решение, когато:

1. са представени неверни сведения, послужили като основание за издаването на лицензията;

2. пенсионноосигурителното дружество не плаща или забавя плащанията по осигурителните договори;

3. не се изпълняват задължителните предписания на агенцията;

4. съществува реална и непосредствена заплаха за интересите на осигурените в доброволния пенсионен фонд;

5. осигурените в доброволния пенсионен фонд са по-малко от 10 000 след първите две години от датата на лицензирането.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията отнема издадената лицензия с мотивирано решение, когато:

1. са представени неверни сведения, послужили като основание за издаването на лицензията;

2. пенсионноосигурителното дружество не плаща или забавя плащанията по осигурителните договори;

3. не се изпълняват задължителните предписания на комисията;

4. съществува реална и непосредствена заплаха за интересите на осигурените в доброволния пенсионен фонд;

5. осигурените в доброволния пенсионен фонд са по-малко от 10 000 след първите две

години от датата на лицензирането.

(2) В случаите по ал. 1, т. 5 агенцията може да даде допълнителен срок, но не повече от 6 месеца.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) В случаите по ал. 1, т. 5 комисията може да даде допълнителен срок, но не повече от 6 месеца.

Чл. 42. (1) След отнемане на пенсионната лицензия пенсионноосигурителното дружество не може да сключва нови договори за доброволно пенсионно осигуряване и да изменя условията, включително срока и размера на вноските в сключени осигурителни договори.

(2) Агенцията изпраща съобщение за отнемане на лицензията до съда, извършил съдебната регистрация, за прекратяване и образуване на производство по ликвидация на пенсионноосигурителното дружество и обнародва съобщението в "Държавен вестник".

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията изпраща съобщение за отнемане на лицензията до съда, извършил съдебната регистрация, за прекратяване и образуване на производство по ликвидация на пенсионноосигурителното дружество и обнародва съобщението в "Държавен вестник".

(3) С отнемането на лицензията агенцията назначава квестор, който упражнява надзор върху дейността на пенсионноосигурителното дружество до назначаването на ликвидатор.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) С отнемането на лицензията комисията назначава квестор, който упражнява надзор върху дейността на пенсионноосигурителното дружество до назначаването на ликвидатор.

(4) Отнемането на лицензията не освобождава пенсионноосигурителното дружество от задълженията му по сключените осигурителни договори.

(5) Пенсионноосигурителното дружество се разпорежда със своето имущество и с активите на доброволния пенсионен фонд след писмено съгласие на квестора.

Чл. 43. Решенията на агенцията се обжалват пред Върховния административен съд по реда на Закона за административното производство.

Чл. 43. (Отм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.).

Глава четвърта ИНВЕСТИЦИИ И ЗАЕМИ

Чл. 44. (1) Активите на доброволния пенсионен фонд се инвестират във:

1. ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата;
2. ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари на ценни книжа;
3. общински облигации;
4. (доп., ДВ, бр. 83 от 2000 г.) вземания по банкови депозити и ипотечни облигации, издадени от банки;
5. недвижимо имущество и ипотечи;
6. други инвестиционни инструменти.

(2) (Доп., ДВ, бр. 83 от 2000 г.) Не по-малко от 50 на сто от активите на доброволния пенсионен фонд трябва да бъдат инвестирани в ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, и/или вземания по банкови депозити и ипотечни облигации, издадени от банки.

(3) Не повече от 10 на сто от активите на доброволния пенсионен фонд могат да бъдат инвестирани в недвижимо имущество и ипотечи.

(4) Пенсионноосигурителните дружества могат по решение на своите органи за управление да инвестират в други инвестиционни инструменти по ал. 1, т. 6 не повече от 5 на сто от активите на доброволния пенсионен фонд.

Чл. 45. Активите на доброволния пенсионен фонд не могат да бъдат инвестирани във:

1. ценни книжа, които не са напълно изплатени;
2. (доп., ДВ, бр. 83 от 2000 г.) ценни книжа, издадени от пенсионноосигурителното дружество, което го управлява, от инвестиционния посредник по чл. 17, ал. 3 или от свързани с тях лица освен в случаите на книжа, издадени по Закона за ипотечните облигации.

Чл. 46. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да инвестира до 5 на сто от активите на пенсионния фонд в ценни книжа, издадени от едно дружество.

(2) Агенцията може да разреши на едно пенсионноосигурително дружество да инвестира до 10 на сто от активите на пенсионния фонд в ценни книжа, издадени от едно дружество. Агенцията издава или отказва да издаде разрешение в двуседмичен срок от получаване на заявлението, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от получаването им. Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в седемдневен срок.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заместник-председателят, ръководещ

управление "Осигурителен надзор" на комисията може да разреши на едно пенсионноосигурително дружество да инвестира до 10 на сто от активите на пенсионния фонд в ценни книжа, издадени от едно дружество. Заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията издава или отказва да издаде разрешение в двуседмичен срок от получаване на заявлението, а когато са били поискани допълнителни сведения и документи - от получаването им. Заявителят се уведомява писмено за взетото решение в седемдневен срок.

(3) (Нова, ДВ, бр. 83 от 2000 г.) Пенсионноосигурителното дружество може да инвестира до 10 на сто от активите на пенсионния фонд в ценни книжа, издадени от едно дружество, в случаите на книжа по Закона за ипотечните облигации.

Чл. 47. Пенсионноосигурителното дружество и доброволният пенсионен фонд не могат да придобиват повече от 10 на сто от акциите на един емитент или да придобиват участие, чрез което да определят пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния орган или по друг начин да упражняват решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на емитента.

Чл. 48. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да инвестира не повече от 10 на сто от активите си и активите на пенсионния фонд извън страната само в държавни ценни книжа, общински облигации и ценни книжа, допуснати за търговия на регулираните пазари на ценни книжа.

(2) Инвестицията по ал. 1 се извършва по ред, установен от министъра на финансите, съгласувано с управителя на Българската народна банка.

Чл. 49. Пенсионноосигурителното дружество не може да предоставя заеми или да бъде гарант на трети лица с активите на доброволният пенсионен фонд.

Чл. 50. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да ползва заеми само с разрешение на агенцията.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Пенсионноосигурителното дружество може да ползва заеми само с разрешение на заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията.

(2) Агенцията може да разреши на пенсионноосигурителното дружество да ползва заем на стойност до 10 на сто от собствения му капитал, ако заемът е:

1. за срок не по-дълъг от три месеца;

2. за придобиване на дълготрайни материални активи, които са пряко необходими за извършване на дейността на пенсионноосигурителното дружество.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията може да разреши на пенсионноосигурителното дружество да ползва заем на стойност до 10 на сто от собствения му капитал, ако заемът е:

1. за срок не по-дълъг от три месеца;

2. за придобиване на дълготрайни материални активи, които са пряко необходими за извършване на дейността на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Общата сума на заемите по ал. 2, т. 1 и 2 не може да надвишава 15 на сто от капитала на заемателя.

Чл. 51. (1) Структурата на капитала и съотношението му с балансовите активи и пасиви на пенсионноосигурителното дружество, както и условията за ползване на заеми се определят от Министерския съвет.

(2) Пенсионноосигурителното дружество и доброволният пенсионен фонд поддържат минимални ликвидни средства при условия и в размер, определени от Министерския съвет.

Глава пета СЧЕТОВОДСТВО И ОТЧЕТНОСТ

Чл. 52. (1) Пенсионноосигурителното дружество организира и осъществява счетоводството и съставя счетоводните си отчети в съответствие с изискванията на [Закона за счетоводството](#), Националния сметкоплан, [Националните счетоводни стандарти](#) и разпоредбите на този закон.

(2) Пенсионноосигурителното дружество води отделно счетоводство на пенсионния фонд и съставя отделен счетоводен баланс по счетоводен стандарт, приет от Министерския съвет.

Чл. 53. (1) Пенсионноосигурителното дружество задължително създава общи и пенсионни резерви от собствените си активи.

(2) Общите резерви се създават по реда на [Търговският закон](#).

(3) Пенсионноосигурителните дружества, които предлагат пожизнена пенсия и инвалидна пенсия, представят ежегодно в агенцията актюерски разчет за необходимите пенсионни резерви.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Пенсионноосигурителните дружества, които предлагат пожизнена пенсия и инвалидна пенсия, представят ежегодно на заместник-председателя, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията актюерски разчет за

необходимите пенсионни резерви.

(4) Пенсионноосигурителните дружества могат да формират и други фондове и резерви, ако това е предвидено в устава на пенсионноосигурителното дружество.

Чл. 54. До края на месец февруари ежегодно управителният орган на пенсионноосигурителното дружество съставя за изтеклата календарна година годишен счетоводен отчет на доброволния пенсионен фонд и доклад за дейността си по управлението на фонда и ги представя на избран от него дипломиран експерт-счетоводител или специализирано одиторско предприятие.

Чл. 55. Годишният счетоводен отчет на пенсионноосигурителното дружество и на доброволния пенсионен фонд се заверява от избран от общото събрание на акционерите на пенсионноосигурителното дружество експерт-счетоводител или специализирано одиторско предприятие.

Чл. 56. Докладът за дейността и годишният счетоводен отчет на доброволния пенсионен фонд се приемат от общото събрание на пенсионноосигурителното дружество.

Глава шеста **ПРЕОБРАЗУВАНЕ, ПРЕКРАТЯВАНЕ, ОБЯВЯВАНЕ В НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТ И** **ЛИКВИДАЦИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА И ДОБРОВОЛНИТЕ** **ПЕНСИОННИ ФОНДОВЕ**

Чл. 57. Агенцията разрешава преобразуване на пенсионноосигурителните дружества след решение на компетентните им органи чрез сливане, вливане, отделяне или разделяне при следните условия:

1. доказана платежоспособност след преобразуването;
2. запазване на правата или гарантиране на по-изгодни условия за осигурените;
3. наличие на не по-малко от 10 000 осигурени лица след трансформирането;
4. други условия, определени с наредба.

Чл. 57. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Комисията разрешава преобразуване на пенсионноосигурителните дружества след решение на компетентните им органи чрез сливане, вливане, отделяне или разделяне при следните условия:

1. доказана платежоспособност след преобразуването;
2. запазване на правата или гарантиране на по-изгодни условия за осигурените;
3. наличие на не по-малко от 10 000 осигурени лица след трансформирането;
4. други условия, определени с наредба.

Чл. 58. Преобразуването, прекратяването, обявяването в несъстоятелност и ликвидацията на пенсионноосигурителните дружества се извършват по реда на Търговския закон, доколкото в този закон не е предвидено друго.

Чл. 59. Прекратяване на пенсионноосигурителното дружество се извършва:

1. с решение на общото събрание на акционерите;
2. с отнемане на пенсионната лицензия за извършване на допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

Чл. 60. (1) Решението на общото събрание за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество, придружено с план за ликвидация и с името или имената на ликвидаторите, се депозира в агенцията, която взема решението в едномесечен срок.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Решението на общото събрание за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество, придружено с план за ликвидация и с името или имената на ликвидаторите, се депозира в комисията.

(2) С решението агенцията одобрява условията, реда и начина за удовлетворяване на осигурените или императивно определя други, включително прехвърляне на осигурителните договори към посочени от нея доброволни пенсионни фондове.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) В едномесечен срок заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията, взема решение, с което одобрява условията, реда и начина за удовлетворяване на осигурените или императивно определя други, включително прехвърляне на осигурителните договори към посочени доброволни пенсионни фондове.

(3) След получаване на решението на агенцията пенсионноосигурителното дружество незабавно депозира необходимите документи в съда за вписване на прекратяването и за образуване на производство по ликвидация.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) След получаване на решението по ал. 2 пенсионноосигурителното дружество незабавно депозира необходимите документи в съда за вписване на прекратяването и за образуване на производство по ликвидация.

Чл. 61. Отнемането на лицензията по чл. 41, ал. 1, т. 2 е необходимо и достатъчно основание за съда да впише прекратяване на пенсионноосигурителното дружество. В тези случаи агенцията определя условията, реда и начина за удовлетворяване на осигурените и изготвя план за ликвидация.

Чл. 61. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Отнемането на лицензията по чл. 41, ал. 1, т. 2 е необходимо и достатъчно основание за съда да впише прекратяване на пенсионноосигурителното дружество. В тези случаи заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията, определя с решение условията, реда и начина за удовлетворяване на осигурените лица.

Чл. 62. (1) Несъстоятелност на пенсионноосигурителното дружество е невъзможност на пенсионноосигурителното дружество със свои средства извън тези, обособени в пенсионния фонд, да удовлетвори изискуеми и безспорни задължения по търговска сделка.

(2) В случаите по ал. 1 агенцията:

1. предлага програма за финансово оздравяване, или

2. отнема лицензията, уведомява съда и прехвърля осигурителните договори, съответно средствата на доброволния пенсионен фонд, на други доброволни пенсионни фондове.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) В случаите по ал. 1 комисията:

1. предлага програма за финансово оздравяване, или

2. отнема лицензията, уведомява съда и прехвърля осигурителните договори, съответно средствата на доброволния пенсионен фонд, на други доброволни пенсионни фондове.

(3) Разпоредителните действия със средствата на доброволния пенсионен фонд се извършват след получаването в агенцията на решението на съда за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество.

(3) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Разпоредителните действия със средствата на доброволния пенсионен фонд се извършват след получаването в комисията на решението на съда за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество.

Чл. 63. (1) Доброволният пенсионен фонд не може да се разделя или да отделя от себе си друг доброволен пенсионен фонд, както и да се преобразува в търговско дружество, сдружение с нестопанска цел или кооперация.

(2) Доброволният пенсионен фонд може да се влива или да се слива с друг доброволен пенсионен фонд, учреден и управляван от същото пенсионноосигурително дружество, при условия и по ред, определени с наредба.

(3) Доброволният пенсионен фонд не може да се прекратява, освен в случаите на несъстоятелност.

Чл. 64. (1) Несъстоятелност на доброволния пенсионен фонд е невъзможност на доброволния пенсионен фонд да плаща своите задължения по осигурителните договори с осигурените лица или забавянето на тези плащания, или частичното изплащане на задълженията си. В тези случаи пенсионноосигурителното дружество е длъжно незабавно да уведоми агенцията.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Несъстоятелност на доброволния пенсионен фонд е невъзможност на доброволния пенсионен фонд да плаща своите задължения по осигурителните договори с осигурените лица или забавянето на тези плащания, или частичното изплащане на задълженията си. В тези случаи пенсионноосигурителното дружество е длъжно незабавно да уведоми комисията.

(2) В случаите по ал. 1 агенцията:

1. проучва и в рамките на своите компетенции използва всички възможности за финансово оздравяване на доброволния пенсионен фонд;

2. при изчерпване на всички възможности дава съгласие за прекратяване на доброволния пенсионен фонд и предлага на съда да назначи синдик.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) В случаите по ал. 1 заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията:

1. проучва и в рамките на своите компетенции използва всички възможности за финансово оздравяване на доброволния пенсионен фонд;

2. при изчерпване на всички възможности дава съгласие за прекратяване на доброволния пенсионен фонд и предлага на съда да назначи синдик.

Чл. 65. (1) В случаите по чл. 64 синдикът се счита за упълномощен да прехвърля пенсионните осигуровки по силата на договор, сключен между него и друго пенсионноосигурително дружество.

(2) Договорите по ал. 1 пораждаат правни последици след утвърждаването им от агенцията.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Договорите по ал. 1 пораждаат правни последици след утвърждаването им от заместник-председателят, ръководещ управление

“Осигурителен надзор” на комисията.

Чл. 66. В случаите по чл. 65 осигуреният в пенсионноосигурителното дружество има право:

1. да прекрати едностранно осигурителния договор и да получи обезщетение по ред, начин и размер, определени с решение на агенцията;

1. (изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) да прекрати едностранно осигурителния договор и да получи обезщетение по ред, начин и размер, определени с решение на заместник-председателят, ръководещ управление “Осигурителен надзор” на комисията;

2. да потвърди със свое писмено заявление участието си в новия доброволен пенсионен фонд, определен от синдика.

Чл. 67. Агенцията е длъжна да уведоми писмено осигурените за правата им по чл. 66.

Чл. 67. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заместник-председателят, ръководещ управление “Осигурителен надзор” на комисията е длъжна да уведоми писмено осигурените за правата им по чл. 66.

Чл. 68. Осигурените лица са длъжни да упражнят правата си по чл. 66 в тридесетдневен срок от датата на писменото уведомяване.

Глава седма ДОГОВОРИ

Чл. 69. Договорът за допълнително доброволно пенсионно осигуряване урежда отношенията по доброволното пенсионно осигуряване между пенсионноосигурителното дружество, от една страна, и осигуреното лице, работодателя или друг осигурител, от друга страна.

Чл. 70. (1) Осигурителният договор може да се сключи в полза на трето лице.

(2) Когато осигурителният договор е сключен между работодателя и пенсионноосигурителното дружество, той е в полза на осигурените лица.

(3) Когато осигурителният договор се сключва между друг осигурител и пенсионноосигурителното дружество, се изисква и предварително писмено съгласие от лицето, в чиято полза се сключва договорът.

Чл. 71. В осигурителния договор може да се ограничи правото на осигуреното лице еднократно да изтегли или да прехвърли внесените в негова полза за сметка на работодателя или на друг осигурител суми за доброволно пенсионно осигуряване.

Чл. 72. Осигурителният договор задължително съдържа:

1. имената и адресите на страните по договора, съдебната регистрация и БУЛСТАТ на доброволния пенсионен фонд, пенсионната лицензия и съдебната регистрация на пенсионноосигурителното дружество, което управлява активите на доброволния пенсионен фонд, данъчния номер и БУЛСТАТ;

2. предмета и обхвата на осигуровките;

3. размера на осигурителната вноса;

4. условията, реда и начина за плащане на осигурителната вноса и допълнителната пенсия от фонда;

5. датата на сключване и влизането в сила на осигурителния договор;

6. условията за прекратяване на договора.

Чл. 73. Осигурителният договор е безсрочен и се съставя и подписва в толкова екземпляри, колкото са страните по него.

Чл. 74. При сключване на договор за доброволно пенсионно осигуряване осигуреното лице, работодателят или друг осигурител получават при поискване заверено копие от правилника на пенсионноосигурителното дружество, действащ към датата на сключване на договора.

Чл. 75. Осигурителният договор не може да бъде прекратен едностранно от пенсионноосигурителното дружество освен в случаите, предвидени в този закон.

Чл. 76. Осигурителният договор се прекратява задължително в следните случаи:

1. при смърт на осигурения;

2. когато осигуреният по собствена воля премине в друго пенсионноосигурително дружество;

3. при еднократно изтегляне на цялата набрана сума по индивидуалната партида.

Глава осма ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ

Чл. 77. (1) За осигуряване в доброволен пенсионен фонд осигуреният и неговият работодател правят осигурителни вноски.

(2) Осигурителните вноски са парични.

(3) Осигурителните вноски са месечни, за друг период или еднократни за закупуване на

пенсионни права.

(4) Размерът на месечната осигурителна вноска за осигурен не може да бъде по-малък от 10 на сто от минималната месечна работна заплата за страната за месеца, за който се прави осигурителната вноска.

Чл. 78. (1) Работодателят, съответно възложителят, може да прави осигурителни вноски за:

1. работниците и служителите, с които е в трудови или служебни правоотношения;
2. лицата, с които е сключен договор за възлагане на управление или контрол в търговските дружества;

3. кадровите военнослужещи съгласно Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и офицерите и сержантите по Закона за Министерството на вътрешните работи.

(2) Работодателят не може да откаже осигуряване на работници и служители на основание на раса, народност, етническа принадлежност, произход, пол, възраст, религиозни убеждения, политическа принадлежност, членуване в синдикални организации и движения, обществено положение, материално и здравословно състояние.

(3) Внасянето на осигурителни вноски от работодателя не задължава осигуреното лице да прави вноски за своя сметка.

Чл. 79. Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване, извършвано от работодателя със или без участието на работника или служителя, може да бъде обект на колективното трудово договаряне.

Чл. 80. Когато осигурителните вноски се правят едновременно от осигуреното лице и работодателя или само от осигуреното лице, по негово желание работодателят удържа от трудовото възнаграждение за съответния месец осигурителната вноска, която е за сметка на осигуреното лице, и я превежда на пенсионноосигурителното дружество.

Чл. 81. Осигурителни вноски освен от осигуреното лице и от лицата по чл. 78, ал. 1 могат да се правят и от друг осигурител - физическо или юридическо лице, както и от други организации.

Глава девета ПРАВА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

Чл. 82. (1) Пенсиите по този закон могат да бъдат лични - за старост и за инвалидност, и наследствени - при смърт на осигуреното лице, включително когато то е получавало лична пенсия по този закон.

(2) Личната пенсия за старост може да бъде пожизнена или срочна по избор на осигуреното лице.

(3) Личната пенсия за инвалидност може да бъде пожизнена или срочна в зависимост от решението на трудово-експертната лекарска комисия или Централната трудово-експертна лекарска комисия.

Чл. 83. (1) Правото на лична пенсия за старост възниква при навършване на възрастта, необходима за придобиване на право на пенсия за изслужено време и старост по Закона за пенсиите.

(2) По желание на осигуреното лице доброволният пенсионен фонд може да изплаща допълнителна пенсия за старост до пет години преди навършване на пенсионната възраст по ал. 1.

Чл. 84. Правото на лична пенсия за инвалидност възниква от датата на инвалидизирането, посочена в решението на трудово-експертната лекарска комисия или Централната трудово-експертна лекарска комисия.

Чл. 85. (1) Лицата, които имат право на наследствена пенсия по този закон, се определят в правилника на пенсионноосигурителното дружество и задължително се посочват в осигурителния договор.

(2) При смърт на осигурено лице и когато няма лица по ал. 1, натрупаните средства по индивидуалната партида се дължат на наследниците по закон.

(3) Когато няма лица по ал. 1 и няма наследници по закон, натрупаните средства по индивидуалната партида остават в пенсионния фонд.

Чл. 86. Редът и начините за изчисляване размерите на пенсиите за старост, за инвалидност, както и на наследствените пенсии се определят в правилника на пенсионноосигурителното дружество.

Чл. 87. Правата на осигурените лица в доброволния пенсионен фонд са лични.

Чл. 88. (1) Осигуреното лице има право да прехвърли натрупаните суми по индивидуалната партида или на част от тях от един доброволен пенсионен фонд в друг доброволен пенсионен фонд, учреден и управляван от друго пенсионноосигурително дружество, не повече от веднъж в рамките на една календарна година.

(2) Прехвърлянето на средствата, натрупани от вноски на работодателя, от един фонд в друг се извършва по ред, установен в осигурителния договор между пенсионноосигурителното дружество и работодателя, при спазване на разпоредбите на този закон.

Чл. 89. Осигуреното лице има право не повече от веднъж в рамките на една календарна година да прехвърли натрупаните по индивидуалната партида средства от лични осигурителни вноски или част от тях на съпруг или съпруга, на роднини по права линия от първа или втора степен, при условие че тяхното предназначение се запазва.

Чл. 90. (1) Осигуреното лице има право да изтегли натрупаните по индивидуалната партида средства от лични осигурителни вноски по всяко време.

(2) Средствата, натрупани от вноски на работодателя, могат да се изтеглят от осигуреното лице само при настъпване на осигурителен случай.

Чл. 91. (1) Осигуреното лице има право на безплатна информация за натрупаните средства по индивидуалната му партида, за доходността от тяхното управление и произтичащите от набраните средства пенсионни права до два пъти в рамките на една календарна година при писмено изразено желание, извън случаите по чл. 24, т. 4. Информацията се предоставя в срок до един месец от получаване на молбата.

(2) При смърт на осигуреното лице правото по ал. 1 се придобива от неговите наследници.

Глава десета ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ

Чл. 92. (1) Приходите на доброволния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) Приходите от инвестиране на активите на пенсионния фонд, разпределяни по индивидуалните партиди на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане доходите на физическите лица.

(3) Услугите по допълнително доброволно пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на [Закона за данък върху добавената стойност](#).

Чл. 93. Личните вноски за допълнително доброволно пенсионно осигуряване от физическите лица се приспадат от дохода им преди данъчното облагане по ред, начин и в размери, определени със [Закона за облагане доходите на физическите лица](#).

Чл. 94. (Отм., ДВ, бр. 111 от 1999 г.).

Глава единадесета ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Чл. 95. (1) За извършване на дейността по допълнително доброволно пенсионно осигуряване се въвеждат такси и удържки за пенсионноосигурителните дружества, определени с осигурителните договори, както следва:

1. встъпителна такса - не повече от 10 лв.;
2. удържки в размер на разликата до 100 на сто по чл. 7, ал. 2 и чл. 102;
3. до 7 на сто от всяка осигурителна вноска по ред, начин и в размери, установени в

правилника на пенсионноосигурителното дружество.

(2) Удържката по ал. 1, т. 2 се отчислява едновременно с разпределението на реализирания доход.

Чл. 96. (1) Пенсионноосигурителното дружество може да прави удържки и да събира допълнителни такси върху натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в доброволен пенсионен фонд, ако такива удържки и такси са били определени в договора, в следните случаи:

1. при всяко изтегляне (изцяло или частично) на натрупаните средства по индивидуалната партида;
2. при всяко прехвърляне (изцяло или частично) на натрупаните средства по индивидуалната партида;
3. когато осигуреното лице поиска информация извън условията и реда, посочени в чл. 91.

(2) Удържки по ал. 1, т. 1 и 2 не се правят в случаите по чл. 23, ал. 5.

(3) Таксите и удържките по ал. 1, т. 1, 2 и 3 не могат да надвишават двойния размер на действителните разходи.

Чл. 97. Пенсионноосигурителните дружества не могат да събират други такси и удържки освен изброените в тази глава.

Глава дванадесета ДОПЪЛНИТЕЛНО ДОБРОВОЛНО ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ С ИНВЕСТИЦИОННИ

БОНОВЕ

Чл. 98. (1) Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване може да се осъществява и чрез инвестиционни бонове.

(2) В случаите по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 77, ал. 2 и 3 и чл. 95, ал. 1, т. 3.

Чл. 99. Допълнително доброволно пенсионно осигуряване с инвестиционни бонове могат да извършват пенсионноосигурителни дружества, които са лицензирани при условията и по реда на този закон и имат най-малко 5000 осигурени лица с парични вноски.

Чл. 100. (1) Вноските чрез инвестиционни бонове се обособяват в самостоятелен доброволен пенсионен фонд с инвестиционни бонове, за който се прилагат разпоредбите на този закон.

(2) Доброволният пенсионен фонд с инвестиционни бонове се създава за не повече от седем години от датата на регистриране на първата вноска от инвестиционни бонове.

(3) До изтичането на срока по ал. 2 доброволният пенсионен фонд с инвестиционни бонове се слива със или се влива в доброволния пенсионен фонд.

Чл. 101. (1) Пенсионноосигурително дружество, което извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване с инвестиционни бонове, задължително създава със собствени парични средства фонд, гарантиращ изплащането на пенсиите.

(2) Условията и редът за създаването на фонда по ал. 1, размерът на средствата в него и начините на управлението му се определят с наредба, приета от Министерския съвет.

Чл. 102. Не по-малко от 80 на сто от дохода, реализиран при инвестиране на средствата на пенсионния фонд с инвестиционни бонове, се разпределя по индивидуалните партиди пропорционално на техния дял в масата от набраните средства.

Чл. 103. Пенсионноосигурителното дружество не може да придобива повече от 10 на сто от акциите на един емитент със средства от пенсионния фонд с инвестиционни бонове.

Чл. 104. Доброволният пенсионен фонд с инвестиционни бонове не може да инвестира повече от 20 на сто от собствените си средства в ценни книжа, издадени от един емитент.

Чл. 105. (1) При покупка на акции с инвестиционни бонове в доброволния пенсионен фонд с инвестиционни бонове се отразява намаление на паричните средства във формата на инвестиционни бонове - по тяхната отчетна стойност, и увеличение на дългосрочните инвестиции в инвестиционен портфейл и/или на краткосрочните инвестиции в оборотен портфейл - по цени на придобиване.

(2) Разликата между стойността на закупените с инвестиционни бонове акции по цени на придобиване и отчетната стойност на инвестиционните бонове е доход от инвестиции, който се разпределя между доброволния пенсионен фонд с инвестиционни бонове и пенсионноосигурителното дружество в съотношението, предвидено в чл. 102.

Чл. 106. Доброволният пенсионен фонд с инвестиционни бонове участва в приватизацията с инвестиционни бонове при условия, по ред и начин, установени с акт на Министерския съвет.

Чл. 107. (1) Осигурените с инвестиционни бонове добиват пенсионни права при условията на този закон не по-рано от пет години от датата на заверяване на индивидуалната партида.

(2) Осигурените с инвестиционни бонове придобиват право на прехвърляне и еднократно изтегляне след настъпване на осигурителното събитие, но не по-рано от седем години от датата на заверяване на индивидуалната партида.

Глава тринадесета

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Чл. 108. (1) Който извърши или допусне извършване на нарушение на този закон, се наказва с глоба от 200 до 10 000 лв., ако деянието не съставлява престъпление.

(2) За нарушения по ал. 1 на юридическите лица се налага имуществена санкция от 10 000 до 50 000 лв.

(3) Доходите, придобити от неправомерно извършваната дейност, се отнемат в полза на държавата.

Чл. 109. (Изм., ДВ, бр. 110 от 1999 г.) Юридически лица, които извършват дейност по допълнителното доброволно пенсионно осигуряване, без да притежават необходимите лицензии, се наказват с имуществена санкция от 10 000 до 100 000 лв.

Чл. 110. Длъжностни лица, които умишлено създават условия за сключване на осигурителни договори с юридически лица без лицензии, се наказват с глоба от 1000 до 10 000 лв.

Чл. 111. (1) Нарушенията на разпоредбите на този закон се установяват с актове, съставени от упълномощени от председателя на агенцията длъжностни лица.

(1) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Нарушенията на разпоредбите на този закон се установяват с актове, съставени от упълномощени от заместник-председателя, ръководещ

управление "Осигурителен надзор" на комисията длъжностни лица.

(2) Наказателните постановления се издават от председателя на агенцията или от упълномощено от него длъжностно лице.

(2) (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Наказателните постановления се издават от заместник-председателя, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията или от упълномощено от него длъжностно лице.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) (Отм., ДВ, бр. 1 от 2000 г.).

Глава четиринадесета ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

(Нова глава, ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.)

Чл. 112. (1) За предотвратяване и преустановяване на нарушения на този закон и на актовете по прилагането му, за предотвратяване и преустановяване на вредните последици от тях, както и когато се възпрепятства упражняването на контролна дейност от комисията или са застрашени интересите на членовете на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, комисията може да прилага следните принудителни административни мерки:

1. да дава задължителни предписания за предприемане на конкретни мерки в определен от нея срок;
2. да дава задължителни предписания за необходими промени в правилниците на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване;
3. да спре използването и разпространението на документи, които не са утвърдени по съответния ред;
4. да спре разпространението на реклами и информационни материали, както и провеждането на лотарии;
5. да задължи писмено пенсионноосигурителното дружество да увеличи капитала си в определен срок;
6. да наложи мерки за финансово оздравяване на пенсионноосигурително дружество или на управляван от него пенсионен фонд;
7. да забрани сключването на нови осигурителни договори за определен период;
8. да забрани временно изплащането на дивиденди;
9. да назначи дипломиран експерт-счетоводител, който да извърши финансова или друга проверка на контролирано лице за негова сметка, съгласно изисквания, определени от заместник-председателя, ръководещ управление "Осигурителен надзор";
10. да свика общото събрание на акционерите или да насрочи заседание на управителния и надзорния съвет (съвета на директорите) за вземане на решение за мерките, които трябва да бъдат предприети;
11. да спре изпълнението на решение или нареждане на управителните органи на пенсионноосигурителното дружество, което се отнася до дейността по допълнително пенсионно осигуряване;
12. да разпреди писмено на контролирано от нея лице да освободи едно или повече лица, оправомощени да управляват и представляват съответното лице, и да отнеме управителните и представителните му права до освобождаването му;
13. да назначи квестори в случаите, предвидени в нормативните актове по допълнително социално осигуряване;
14. да отнеме пенсионната лицензия.

(2) Комисията може да информира обществеността за приложените мерки по ал. 1.

(3) Мерките по ал. 1 се прилагат на контролираните от комисията лица, техните служители, лица, които по договор изпълняват ръководни функции в дружеството, или лица, упълномощени да сключват осигурителни договори и да приемат заявления за осигуряване.

(4) При налагането на принудителни административни мерки по ал. 1 не се прилагат разпоредбите на чл. 7, ал. 2 и чл. 11, ал. 1 от [Закона за административното производство](#) относно обясненията и възраженията на заинтересуваните лица.

Чл. 113. (1) Принудителните административни мерки по чл. 112, ал. 1, т. 12 - 14 се прилагат с писмено мотивирано решение на комисията, което се съобщава на заинтересуваното лице в 7-дневен срок от постановяването му.

(2) Принудителните административни мерки по чл. 112, ал. 1, т. 1 - 11 се прилагат с писмено мотивирано решение на заместник-председателя, ръководещ управление "Осигурителен надзор",

което се съобщава на заинтересуваното лице в 7-дневен срок от постановяването му.

Чл. 114. (1) Решението по чл. 113, ал. 1 подлежи на незабавно изпълнение и не може да се обжалва по съдебен ред.

(2) Решението по чл. 113, ал. 2 може да се обжалва само по административен ред пред Комисията по реда на [Закона за административното производство](#).

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Допълнителното доброволно пенсионно осигуряване с предварително определени вноски" е вид социално осигуряване, при което сумите, подлежащи на изплащане като пенсия, се определят от събраните по индивидуалните партии вноски и разпределените доходи от тяхното инвестиране.

2. "Пенсионна схема" е конкретен финансов механизъм за определяне на пенсионни задължения, плащания и осигурителни случаи, изчислени чрез статистически (актюерски) методи.

3. "Статистически (актюерски) методи" са съвкупност от статистически методи и правила, които се прилагат за определяне на очаквания приход от бъдещи вноски и инвестиции, както и за определяне на дължимите суми за изплащане на бъдещите пенсии от пенсионноосигурителното дружество.

4. "Еднократна сума" е сумата, която се изплаща от доброволния пенсионен фонд на осигуреното лице или на негов наследник по тяхно желание или при прекратяване на осигуряването съгласно разпоредбите на този закон и сключения договор.

5. "Разсрочено плащане" е форма на изплащане на натрупаната сума по индивидуалната партида на няколко части съгласно сключен договор между осигурения и доброволния пенсионен фонд.

6. "Свързани лица" са:

а) лица, едно от които контролира друго лице или негово дъщерно дружество;

б) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице;

в) лицата, които съвместно контролират трето лице;

г) съпрузите, роднините по права линия без ограничения, по сребрена линия до трета степен включително и роднините по сватовство до трета степен;

д) съдружниците, включително по договор по смисъла на чл. 357 от [Закона за задълженията и договорите](#).

7. "Закупуване на пенсионни права" е придобиване правото на пожизнена или срочна пенсия чрез еднократна вноска.

8. "Друг осигурител" е физическо или юридическо лице, което прави осигурителни вноски в полза на лице, с което не е в трудови правоотношения.

9. "Охранителна дейност" е тази търговска дейност, при която се осигурява опазване на физически и юридически лица или техни имущества от противозаконни посегателства.

10. "Сходна на охранителната дейност" е тази дейност, за която може да се направи основателен извод, че е подобна или покрива охранителна дейност.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В едномесечен срок от обнародването на този закон Министерският съвет внася необходимите закони за уреждане на данъчните преференции по глава десета и приема нов [Национален счетоводен стандарт № 26](#).

§ 3. Министерският съвет назначава председателя на Държавната агенция за осигурителен надзор в срок до един месец от влизането в сила на този закон и в двумесечен срок приема правилника по чл. 32.

§ 3. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Министерският съвет назначава председателя на Комисията за финансов надзор в срок до един месец от влизането в сила на този закон и в двумесечен срок приема правилника по чл. 32.

§ 4. (1) (Предишен текст на § 4, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) Заварените от този закон дружества с предмет на дейност допълнително доброволно пенсионно осигуряване се задължават в шестмесечен срок от приемане на правилника за дейността на Държавната агенция за осигурителен надзор да приведат учредителните и устройствените си актове, както и дейността си в съответствие с разпоредбите на закона и да подадат до агенцията заявление за лицензиране.

(1) (Предишен текст на § 4, ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заварените от този закон дружества с предмет на дейност допълнително доброволно пенсионно осигуряване се задължават в шестмесечен срок от приемане на правилника за дейността на Комисията за финансов надзор да приведат учредителните и устройствените си актове, както и

дейността си в съответствие с разпоредбите на закона и да подадат до заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на комисията заявление за лицензиране.

(2) (Нова, ДВ, бр. 64 от 2000 г.) Заварените дружества по ал. 1 при подаване на заявление за лицензия, освен посочените в чл. 38, ал. 1 документи, представят и заверени преписи от съдебните решения за регистрация и за вписване в регистъра на последващи изменения.

§ 5. Заварените от този закон дружества с предмет на дейност допълнително доброволно пенсионно осигуряване, неизпълнили разпоредбите на § 4 или на които е отказана лицензия от Държавната агенция за осигурителен надзор, губят правото да осъществяват допълнително доброволно пенсионно осигуряване и към тези дружества се прилагат разпоредбите на глава шеста за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество.

§ 5. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Заварените от този закон дружества с предмет на дейност допълнително доброволно пенсионно осигуряване, неизпълнили разпоредбите на § 4 или на които е отказана лицензия от заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на Комисията за финансов надзор, губят правото да осъществяват допълнително доброволно пенсионно осигуряване и към тези дружества се прилагат разпоредбите на глава шеста за прекратяване на пенсионноосигурителното дружество.

§ 6. В Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 155 от 1998 г., бр. 26 и 50 от 1999 г.) се правят следните изменения:

1. Член 37 се изменя така:

"Чл. 37. Лицензирането и надзорът върху дружествата, осъществяващи дейност по доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация, се извършват от Държавната агенция за осигурителен надзор към Министерския съвет, наричана по-нататък "агенцията"."

2. Членове 38, 39 и 40 се отменят.

3. В чл. 42, ал. 5 думите "по предложение на министъра на финансите" се заличават.

§ 7. Дружествата за доброволно здравно осигуряване получават лицензия от Държавната агенция за осигурителен надзор при условия и по ред, определени в Закона за здравното осигуряване.

§ 7. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Дружествата за доброволно здравно осигуряване получават лицензия от заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на Комисията за финансов надзор при условия и по ред, определени в Закона за здравното осигуряване.

§ 8. Отнемането на лицензията на дружествата за доброволно здравно осигуряване се извършва по ред и начин, определени в Закона за здравното осигуряване, след мотивирано предложение на министъра на здравеопазването пред Държавната агенция за осигурителен надзор.

§ 8. (Изм., ДВ, бр. 8 от 2003 г. – в сила от 1.03.2003 г.) Отнемането на лицензията на дружествата за доброволно здравно осигуряване се извършва по ред и начин, определени в Закона за здравното осигуряване, след мотивирано предложение на министъра на здравеопазването пред заместник-председателят, ръководещ управление "Осигурителен надзор" на Комисията за финансов надзор.

§ 9. В Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г.) чл. 94 се изменя така:

"Чл. 94. В едномесечен срок от подаването на документите по чл. 93 министърът на здравеопазването прави мотивирано предложение за издаване на лицензия пред Държавната агенция за осигурителен надзор."

§ 10. (Отм., ДВ, бр. 1 от 2000 г.).

§ 11. Изискванията за лицензиране по чл. 22 се прилагат две години след влизането в сила на този закон.

§ 12. Изпълнението на закона се възлага на Министерския съвет.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 7 юли 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Председател на Народното събрание: Йордан Соколов
42095